

Inspektion av arkivvården vid Frökontrollen Mellansverige AB den 16 september 2014

Närvarande

Från Frökontrollen Mellansverige AB:

, VD

, f.d. VD

Från Riksarkivet:

1. Sammanfattning

Det har hos Frökontrollen Mellansverige AB (FMAB) i stor utsträckning utförts gallring av handlingar utan stöd i lag, förordning eller beslut av Riksarkivet enligt arkivförordningen (1991:446) 12 §.

FMAB saknar systematisk arkivförteckning enligt Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkiv hos statliga myndigheter; RA-FS 1991:1 (ä. och omtr. 2008:4) 6 kap.

FMAB saknar strategi och planering för bevarande av elektroniska handlingar enligt Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om elektroniska handlingar; RA-FS 2009:1, 3 kap.

FMAB saknar tillgång till förvaringsutrymme som motsvarar Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler, RA-FS 2013:4.

2. Inledning

Av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 2 kap. 4 § framgår att tryckfrihetsförordningens bestämmelser om handlingsoffentlighet hos myndigheter i tillämpliga delar ska gälla också hos de organ och i de verksamheter som anges i bilagan till lagen. Enligt bilagan gäller handlingsoffentlighet hos FMAB i verksamheten certifiering av utsäde. Enligt arkivlagen (1990:782) 2 § gäller denna även för arkiv hos sådana organ till den del arkivet härrör från den verksamhet som avses i bilagan. Riksarkivet besökte därför FMAB den 16 september 2014 för att genomföra en inspektion av arkivvården.

3. Inspektionen

3.1 Avgränsning

FMAB, som bildades 1994 och är helägt av Örebro läns hushållningssällskap, erbjuder analystjänster inom lantbrukssektorn åt utsädesföretag och lantbruksföretag. Handlings-

offentlighet gäller endast i den certifieringsverksamhet som regleras i utsädesförordningen (2000:1330), vilken utgör en mindre del av FMAB:s analysverksamhet.

3.2 Styrdokument

Certifieringsverksamheten regleras förutom av utsädesförordningen och Jordbruksverkets föreskrifter även av krav från ackrediteringsorganet International Seed Testing Association (ISTA). Ackreditering av ISTA kräver ett minimibevarande av certifieringsdokumentation i sex år. I övrigt har inga styrdokument avseende arkivhanteringen upprättats.

3.4 Arkivbildning

FMAB använder en applikation av affärssystemet Microsoft Dynamics NAV, en relationsdatabas för databashanteraren Firebird, här med tillägg av en modul för laboratorieanalyser. FMAB har själva, med hjälp av en servicebyrå, driften av systemet på en server i huset (Grubbensgatan 2, Örebro). Säkerhetskopior tas varje vardag på band som sedan förvaras i huset.

Systemet togs i bruk i slutet av 1999 och alla registrerade uppgifter sedan dess ska enligt uppgift finnas kvar i databasen. Alla slags analyser registreras i samma löpnummerserie per utsädesår (fr.o.m. juli t.o.m. juni året därpå). Certifieringsärendena utgör en mindre del av analyserna, grovt uppskattat omkring 2 000 per år. De flesta certifieringsärenden märks med "F" för "fullständig analys", medan ett mindre antal märks med "T", "FB", "P" eller "O".

När ärendet registreras i systemet skrivs ett s.k. arbetskort ut; på detta antecknas uppgifter från laboratorieanalys vilka sedan skrivs in i systemet. FMAB har förutom själva systemet identifierat nedanstående handlingar i certifieringsverksamheten. "Punkt" syftar på aktiviteter i certifieringsprocessen så som den beskrivits i e-post från FMAB till Riksarkivet; nedan medtas endast de punkter som innebär att handlingar inkommer till eller upprättas av FMAB.

Punkt 4	Fältbesiktningsprotokoll – officiellt dokument som Jordbruksverket skickar via firmorna till FMAB
Beställning av certifieringsnummer – från firman till FMAB
Besked om certifieringsnummer – Från FMAB till firman
Certifieringsrapport med certifieringsnummer, fältbesiktningsnummer och klass - Från FMAB till Jordbruksverkets kontrollant.
Punkt 5	Returnerad certifieringsrapport ankommer tillsammans med provet.
Skickat av Jordbruksverkets kontrollant till FMAB.
Punkt 6	Interna arbetskort, märkta med certifieringsnummer.
Punkt 7	Analysbevis – Från FMAB till firman och kontrollant.
Punkt 8	Makuleringsrapporter där firman drar tillbaka sin ansökan om att få certifiera ett specifikt utsädesparti - Från firman till FMAB.

Även statistik över certifieringsverksamheten tas fram ur systemet och sänds till Jordbruksverket månatligen och per odlingssäsong.

De pappershandlingar som i dag finns bevarade är arbetskort och statistik från de senaste sex åren, samt analysbevis fr.o.m. odlingsåret 2004/2005. Arbetskorten är ordnade i årliga löpnummersviter som omfattar både certifieringar och övriga analyser.

3.5 Gallring

En stor del av handlingarna på papper har gallrats. Ackreditering av ISTA kräver ett minimibevarande av certifieringsdokumentation i sex år, vilket uppfattats som enda tillämpliga bevarandekrav varför handlingar har gallrats med denna frist. Bevarade pappershandlingar nämns under 3.4 ovan. I affärssystemet ska enligt uppgift alla uppgifter i respektive ärende finnas kvar. Även statistiken ska enligt uppgift gå att återskapa ur systemet.

3.6 Arkivredovisning

FMAB har i ovan nämnda e-post 2014-06-12 beskrivit certifieringsprocessen och de handlingar som inkommer och upprättas i denna. Där saknas dock redovisning av elektroniska handlingar (affärssystemet) samt volymredovisning av bevarade pappershandlingar.

3.7 Arkivförvaring

Arbetskort förvaras i boxar för A5-kort. Analysbevis förvaras i liggande boxar som inte motsvarar föreskriven standard SS 62 81 07 (enligt RA-FS 2006:4, 4 kap. 8 §).

De bevarade pappershandlingarna förvaras på en kallvind som inte är brandtekniskt avskild.

I Rikssarkivet

Ian Fallenius
1:e arkivarie